

Naturvernforbundets innspill til - Representantforslag om å stanse vindkraftutbygging i reinbeiteområder frem til menneskerettighetsbruddet på Fosen er reparert

03.11.23

Forslaget (Dokument 8:8 S (2023-2024)):

«Stortinget ber regjeringen stille saksbehandling av alle vindkraftprosjekter i samiske reinbeiteområder i bero frem til det er oppnådd enighet med de berørte reinbeitedistriktene om reparasjon av menneskerettighetsbruddet på Fosen.»

Naturvernforbundet støtter forslaget. Vi mener det er logisk å vente på en avklaring i Fosen-saken før man starter behandlingen av andre potensielt kontroversielle vindkraftprosjekter i samiske reinbeiteområder.

Ett relevant eksempel i denne sammenhengen, som også tas opp av forslagsstillerne, er planene om vindkraftutbygging i Finnmark - herunder Davvi vindkraftverk. Prosjektet er kontroversielt, og både miljøbevegelsen og reindriftsnæringa er imot utbyggingen. Allikevel er den nå til behandling hos Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Lebesby kommune. Vi mener denne som et minimum bør legges på is.

Saksbehandlingen av kontroversielle vindkraftsaker er også et spørsmål om tidsbruk. Stortingsmeldingen «Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen» (Meld. St. 28 (2019-2020)) kom med lovnaden: «Regjeringen vil legge fram forslag om nye lovbestemmelser om tidlig avslag for prosjekter som det ikke er grunnlag for å videreføre til full konsesjonsbehandling.» Dette er derimot ikke blitt fulgt opp av regjeringen.

Kjetil Lund, direktør i NVE, sa på NVEs Energidager 19. oktober 2023 at NVE gjerne skulle «hatt hjemmel til å legge vekk saker som åpenbart er så konfliktfylte at de ikke blir noe av». Dette mener vi er klokt. Poenigløse og konfliktfylte konsesjonssøknader må kunne legges bort uten full behandling. Dette vil føre til mer fornuftig ressursbruk og bidra til å begrense konflikter knyttet til prosjekter som ikke er realistiske.

Kriterier for tidlig avslag

Vindkraftmeldinga sa også at «Det må vurderes hvilke kriterier som må være oppfylt for at saksbehandlingen kan avsluttes på ulike stadier». Når det gjelder kriterier for tidlig avslag av vindkraftprosjekter, har vi ved flere anledninger fremmet konkrete forslag til dette. Sist sammen med DNT, WWF, Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges Jeger- og Fiskerforbund og BirdLife Norge 16. mai 2023 i brev til energi- og miljøkomiteen i forbindelse med Stortingets behandling av nye lovendringer for vindkraft på land og innlemmelse i plan- og bygningsloven. Der presenterte vi et konkret forslag til anmodningsvedtak om vindkraftforskrift.

En løsning i Fosen-saken vil sette presedens for framtidige vindkraftprosjekter og er helt nødvendig for å sikre at kommende prosesser blir bedre enn dem vi har hatt hittil. Derfor burde all planlagt vindkraftutbygging i reinbeiteområder stanses fram til menneskerettighetsbruddet på Fosen er reparert.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen, leder
Rebecca Biong, fagrådgiver